

УДК 364.4-054.73(477.64)

Стрижак Г.В.¹

Іванченко А.В.²

¹ студ. гр. СН-212м НУ «Запорізька політехніка»

² канд. наук з держ. упр., доц. НУ «Запорізька політехніка»

ГОЛОВНІ НАПРЯМКИ ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ІЗ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМИ ОСОБАМИ В УКРАЇНІ

Соціальна робота є важливим елементом сучасного суспільства, оскільки вона сприяє розвитку та підтримці соціальної сфери, забезпечує

захист прав людей та допомагає у вирішенні соціальних проблем. Соціальна робота має безпосереднє значення для людей, які потребують допомоги та підтримки, таких як переселенці, люди з обмеженими можливостями, бездомні, діти та інші категорії населення [1].

Соціально-економічні проблеми внутрішнього переселення населення із зони бойових дій в Україні сьогодні входять до кола актуальних вітчизняних та зарубіжних наукових досліджень та акумулюють широке коло теоретичних та практичних проблем, яким присвячено численні розвідки в області соціології, а інтеграція зазначених поглядів сприяє побудові ефективних соціальних технологій роботи із ВПО. На сьогоднішній день вимушено переміщені особи (ВПО) потребують матеріальної, фінансової, соціально-педагогічної і психологічної допомоги та підтримки. Саме тому, проблема організації соціальної роботи з даною категорією населення вимагає комплексної роботи з використанням особливих ресурсів для її розв'язання, зокрема, полегшення соціального становища вимушених переселенців та їх сімей в умовах війни.

З самого початку війни м. Запоріжжя взяло на себе роль логістичного центру, який приймає біженців та слугує точкою їх транзиту з Донецької, Запорізької та Херсонської областей. Протягом 2022–2023р. у Запоріжжі зафіксовано понад 191 тисячу осіб, які евакуювалися, рятуючись від окупації чи обстрілів. Частина з них залишилась у місті, інші транзитом поїхали далі, вглиб України. За офіційними даними, на 01.01. 2023р. в місті Запоріжжі перебуває майже 90 тисяч внутрішньо переміщених осіб [2]. Саме в такий складний час Запорізький міський центр соціальних служб в межах міста Запоріжжя проводить соціальну роботу з переселенцями (сім'ями, дітьми та молоддю), які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги, координує організацію діяльності щодо соціальної роботи з ВПО в районних відділах соціальної роботи міста.

Проблеми, з якими стикаються вимушені внутрішні переселенці можна умовно поділити на такі групи: соціально-економічні (умови проживання), сімейне становище (багато хто з біженців не працює, пиячить, багато неповних сімей), невлаштованість на навчання, роботу, проблеми одержання житла, прописки; правові проблеми; психологічні проблеми: психологічна нестабільність та деформація особистості; розірваність соціальних зв'язків внаслідок зміни місця проживання; психічні та стресові розлади.

Соціальна робота забезпечує належне врахування прав переселенців на працю, освіту, медичну допомогу та інші послуги [3]. Вона допомагає внутрішньо переміщеним особам інтегруватися у нове суспільство та знайти своє місце у ньому. Крім того, соціальна робота сприяє розвитку програм з вивчення мови, пошуку роботи та освоєння культури та традицій місцевості, що допомагає переселенцям адаптуватися до нових умов життя.

Забезпечення переселенців житлом, доступом до медичної допомоги та інших послуг також є важливим елементом соціальної роботи. Це допомагає забезпечити безпеку та комфорт переселенців, що є важливим для їхнього успішного інтегрування у нові умови життя.

Соціальні працівники допомагають вимушеним переселенцям у складній життєвій ситуації, пом'якшують стан дезадаптованості, підтримують соціальну солідарність, знімають на персональному та груповому рівні соціальну напруженість. Вкрай важливим напрямком соціальної роботи на сьогодні є розгортання доступної соціально-психологічної підтримки ВПО. Адже психологічний стан великої кількості переселенців є доволі нестабільним, при цьому, люди самостійно зазвичай не звертаються по психологічну допомогу.

Таким чином, соціальна робота з вимушеними переселенцями виражається, з одного боку, у підвищенні їх статусу і поліпшення положення, з іншого – у впливі на середовище, в яке вони включаються.

Соціальна робота має велике значення для розвитку та підтримки соціальної сфери, захисту прав людей та допомоги у вирішенні соціальних проблем. Соціальна робота є важливим елементом сучасного суспільства, оскільки вона сприяє створенню гармонійного та рівноправного суспільства, де кожна людина має можливість розвиватися та досягати своїх цілей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Григоренко І.О., Савельєва Н.М. Соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами в сучасних умовах: навч. посіб. Полтава: ПНПУ, 2017. 100 с.
2. Міністерство соціальної політики України: офіційний сайт. URL: <http://msp.gov.ua>
3. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.